

← [Forrige artikel](#)

Et museum i tiden

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 164

Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

Jette Baagøe & Helle Serup

Et museum i tiden - Jagt- og Skovbrugsmuseet fra 1942 til 2016

Aarhus Universitetsforlag. 340 sider. 399,95 kr.

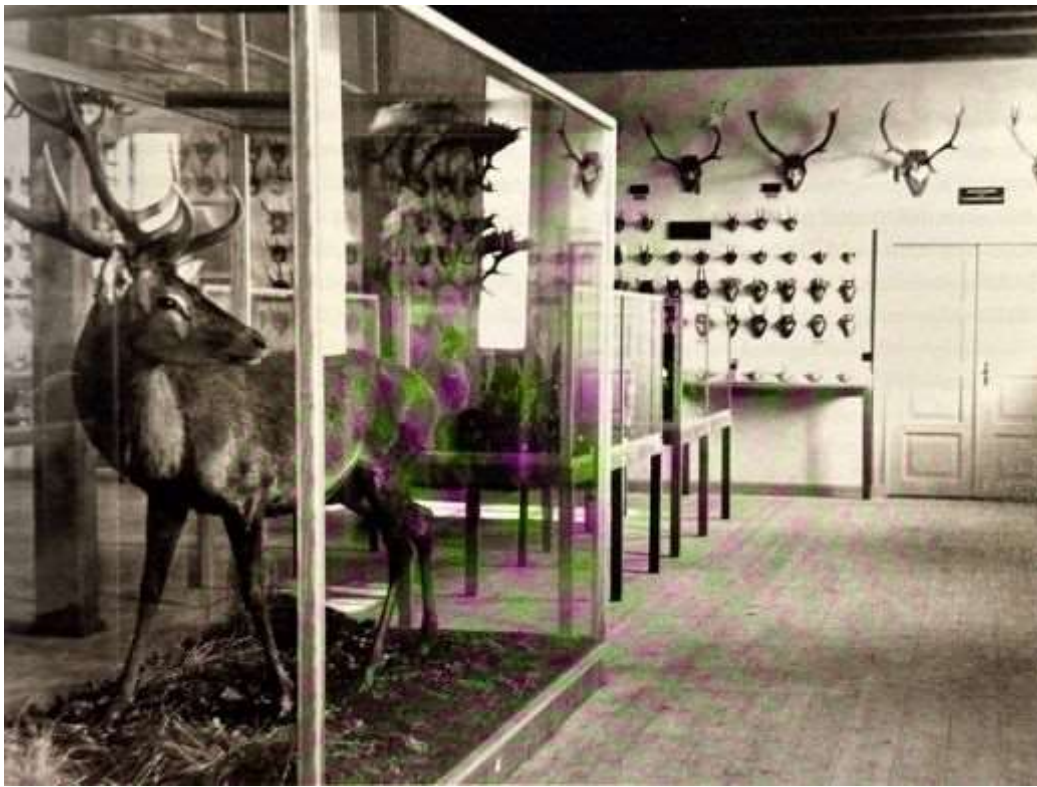
Et meget stort og skattet museum er lukket. Museet er i stedet slået sammen med Dansk Landbrugsmuseum til Det Grønne Museum nær Randers. Bogen er ikke kun en fortælling om de mange år i Hørsholm, men er et komplet manifest over museet. Jette Baagøes enorme viden og passion for stedet gør bogen til én stor samlet rapport fra den første ide, til nøglerne blev afleveret

Af Michael Koch

Hele den store kamp om økonomien inden museets start er så grundigt beskrevet, at man bliver helt stakåndet. Det samme sker når alle interessenters albuer svinger i luften for at skubbe hinanden væk fra at bestemme. Hvad skulle der udstilles? Mest jagtrelateret? Landbrug og skovbrug skulle også have masser af meget synlig plads. Hvordan var fordelingsnøglen mellem det hele - Det betyder en del sider med diskussioner om, hvem der bestemte og styrede.

Ideerne til, hvad sådan et helt nyt museum skulle rumme og formidle, og hvor både penge og personer skulle komme fra, blev blandet ind i det helt store spil. Den første større del af bogen giver til tider en overordentlig vægtig fortælling om alle de elementer. Der var så at sige mange brikker på brættet, inden museet kom godt i gang, og heldigvis blev en publikumssucces.

Udstillingerne begyndte dengang med den forhistoriske jagt og skov. Herefter en overgang fra jagten på fødevarer og skind, til jagten for fornøjelsens skyld. Det samme med skoven, der overgik til kulturskov. Det lange museum fortsatte med formidling af moderne jagt og skovbrug. Hertil kom smukke panoramaer, dioramaer og store plancher. Montrer med rå- og dådyr var overordentligt populære, ligesom en udstoppet forskræmt ræv i en rævesaks, gjorde meget stort indtryk på publikum. Der er ingen tvivl om, at datidens museumsfolk i Hørsholm var meget dygtige, og de var langt forud for deres tid. Mange af de gamle elementer indgår i moderne udstillinger i alle mulige andre museer.

De store montrer med livagtige dyr i dioramaer var en helt ny udstillingsform. Det var særdeles populært

Besættelsen greb naturligvis kraftigt ind i driften, og selvom det var fristende at gemme modstandsbevægelsens våben i "kronhjortens sokkel" så skete det aldrig. I årtier var det en vandrehistorie blandt gæsterne og i befolkningen, at den store sokkel indeholdt en masse grej og våben. Realiteterne var, at tyskernes skarpe øjne på museet var stift rettet på alt omkring våben. Det var muligheden for, at her var der nogen, der kunne falde tyskerne i ryggen ved krigens afslutning.

Krigen sluttede, og museet stod overfor helt nye udfordringer. De mange flygtninge fra Tyskland skulle indkvarteres. Selvom der var lovhjemmel i at inddrage skoler, haller og andre bygninger over hele landet, var det ikke nok. Derfor fik ministeriet øje på det nye store museum, og på trods af et utal af protester blev samlingerne sat på lager. I stedet blev 531 flygtninge indkvarteret i værelser, der blev til ved at opsætte skillevægge gennem bygningerne. 180 børn blev undervist af fire lærere. Kosten var sparsom og ensformig. Der var rene og pæne sygestuer, og i det hele taget herskede der orden og gode forhold. En avis skrev: "Det er ikke Dachau-sygestuer". Modviljen efter krigen stak altså dybt dengang. Selv legende børn på isen på Slotssøerne fik folk i området til at klage. De skulle blive indenfor og være usynlige.

Efter 2. Verdenskrig måtte museet pakke samlingerne ned, og i stedet huse 531 flygtninge heraf knap 200 børn, som fik undervisning af fire lærere

Det genåbnede museum blev populært. Politiken skrev blandt andet: "Hver eneste Gang jeg er vendt Hjem fra en Tur til Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm, ønsker jeg, at det var i morgen, jeg skulle derop. Og Aarsagen er såmænd så simpel - man har gjort de døde Ting levende" (7.6.1953) Den medieomtale var god at få efter nye lange besværligheder om økonomi, og om hvem der skulle bestemme, og hvordan der skulle formidles. Selv beslutningen, om der skulle være en folder på engelsk, udløste en del diskussioner.

I tresserne kæmpede museet med pladsmangel, og man havde bryderier med at finde modeller til at få besøgstallet op. Museumsverdenen var i forandring. De nye panoramaer, som museet dygtigt havde bygget, blev særdeles godt modtaget. Naturen var under pres, mens naturfredning kom i fokus. Giftstoffer i landbruget satte grimme spor i naturen. På museet fortsatte kampen om midler, og den succes, som Brede-udstillingerne og Zoologisk Museum havde, var svær at matche med de gældende bevillinger.

Det var ikke kun nye krav til ny pædagogisk formidling af udstillingerne, men selve bygningsmassen på stedet stillede også krav. Alvorlige krav der var svære at gemme væk. Tilstanden på de fine gamle bygninger krævede handling, og det stod til at koste mange penge. Som det er med den slags, kan udskydning af problemet gøre alt værre. Det skete med flere af tagene. Da man tog fat på taget og pengene til det, var problemerne blevet endnu større. Der skulle restaureres endnu mere til et meget større beløb.

Museet fik sin istandsættelse, og det skete, mens der fortsat blev parlateret i alle instanser. Alle parter fra ministerier og styrelser til kommune og bestyrelse havde som altid hver deres interesser og hver deres model for løsninger. For første gang siden museets start i 1942 blev der i 1979 skrevet en målsætning for, hvilke opgaver der skulle til, for at formålet var opfyldt.

Nu var det slut som erhvervsmuseum, der belærte befolkningen, og som forvaltning af jagt og natur. I stedet skulle museet oplyse og dokumentere, hvordan samspillet var mellem jagt, vildtarter og skovbrugets dyrkning. Her var det vigtige: Hvordan var den økologiske betydning af naturens forvaltning. Nu kunne man se udstillinger eksempelvis om Karen Blixen som jæger, og livet omkring hende. Der blev arrangeret Åbent Hus dage om jagt, våben og meget mere. Dette er blot eksempler på alt det arbejde, der for alvor blev sat i værk.

I hele fornyelsen var det vigtigt ikke blot at kopiere det nye Zoologiske Museums stil. Årene gik, og ved hjælp af hårdt arbejde og meget formidlingsarbejde holdt museet besøgstallene godt oppe. Fra 1990 til 2000 skete der for alvor en meget stor vækst, ganske enkelt fordi Jette Baagø fra museet medvirkede i Poul Thomsens udsendelser "En naturlig forklaring". Nu hed det også "naturskole", og en ny naturlegeplads var overordentlig populær - indtil den blev nedtaget, fordi den ikke kunne leve op til de nye krav til sikkerhed.

Bogen giver et helt særligt indblik i tiden før lanceringen i 1942 og alle de mange bryderier undervejs til 2016. Til tider skal læseren holde stram fokus over en hel del sider for ikke at tabe tråden i fortællingerne. Der var mange mennesker, der hver for sig gerne ville bestemme over museets drift. Ét er sikkert: Det har været en super dygtig ledelse, der har kunnet holde til al den snak om, hvad de enkelte instanser ville med museet. Trist at netop dén ledelse måtte stå på toppen af publikumsrekord og se, at værket blev pakket ned og kørt væk.

I 2012 blev de store master til klatring doneret. Til jul kom der store juletræer op, så byen kunne fejre jul med museet

Museets succes var så stor, at det var nødvendigt at sige nej til mange hold børn, som ville se museet og deltage i børne- og ungdomsformidlingen. Men succes på museet var ikke ensbetydende med, at grundlaget var så sikkert som de store egetræer i skoven. Hen over julen i 2014 tog man fat på museets strategi for 2015-2016. Det var ønsket at museet blev Danmarks Nationalmuseum af naturforvaltningens kulturhistorie.

Desværre skulle det ikke gå sådan. Venstre-regeringen havde et ønske om at udflytte arbejdspladser, så de blev fordelt i hele landet og "tæt på borgerne". Museets 10 fastansatte og 20 timelønnede var med på listen over de, som skulle flytte til Jylland. Fusionen med Dansk Landbrugsmuseum var vedtaget. Nu forestod hele 51 store flyttelæs, hvoraf fire var tunge transportere. 224 specialbyggede paller og 515 europapaller, enorme mængder syrefri kasser og æsker, silkepapir, bomulds-lærred og

plader af stødabsorberende materiale skulle der til. Nu hedder det samlede nye: "Det Grønne Museum". Det børnevenlige museum blev pakket ned og kørt til Jylland. Lad os håbe, at naturen vil blåstemple denne beslutning.

[Historie-online.dk, den 13. marts 2024]

← [Forrige artikel](#)

SE RELATEREDE ARTIKLER

**ARBEJDERMUSEETS ÅRBOG
2009**

**IVORIES AND NARWHAL
TUSKS AT ROSENBORG
CASTLE**

BILLEDE FOR BILLEDE

Museumsnumre 72 - Aviskiosk

Ole Mortensøn fortæller om telefon- og aviskiosker

TV-tips, uge 12, 2024

Bl.a. portræt af filminstruktøren Stanley Kubrick

Kom helt tæt på kvinders kamp for retten til egen krop

Nu har historikere i Rigsarkivet samlet og formidlet de historiske dokumenter, der kaster lys over kvinders kamp om retten til egen krop

Museumsnumre 71 - Dykkerdragt og dykkerhjelm

Ole Mortensøn beretter om søredningen